

Power blackouts - using alternative fuel and electricity generation safely

Nestanak električne energije – sigurno rukovanje alternativnim vrstama goriva i električnim generatorima

Croatian

Kod nestanka električne energije, ljudi ponekad za grijanje, hlađenje, sušenje unutrašnjosti objekata, korištenje električnih aparata i kuhanje, upotrebljavaju alternativne vrste goriva ili električne generatore.

Ugljični monoksid nalazi se u ispušnim plinovima poput onih koje proizvode mali benzinski motori, peći, generatori, petrolejke, plinski aparati i koji se oslobađa prilikom izgaranja ugljena i drva.

Ugljični monoksid je nevidljiv i nema mirisa. Ukoliko se nakupi u unutrašnjosti kuće, garaže ili kamp-prikolice, može izazvati iznenadno trovanje, gubitak svijesti i smrt. Vodite računa i o kućnim ljubimcima, a ne samo o ljudima.

NIKADA u zatvorenom – npr. u kući, podrumu, garaži ili kamp-kućici ne koristite aparate koji su predviđeni za korištenje na vanjskom prostoru, pa čak niti vani u blizini otvorenog prozora. Aparati poput električnih generatora, roštilja, peći za kampiranje ili benzin, LP plin, zemni plin ili peći na ugljen, trebaju se koristiti isključivo prema uputama proizvođača.

Električni generatori

Neke osobe koriste rezervni prenosivi električni generator za osnovne kućanske aparate poput hladnjaka i aparata za kuhanje.

Premda su generatori vrlo korisni, treba izbjegavati osnovne opasnosti poput:

- Trovanja ugljičnim monoksidom, koji se nalazi u ispušnim plinovima
- Električni šok ili električni udar i
- Požar

Kućevlasnici se trebaju pridržavati uputa koje se nalaze uz generator, kako bi osigurali njegovo sigurno korištenje.

Kupovina generatora

Permanentno priključeni stacionarni generatori su najbolji kao rezervni izvor kućne električne energije.

Generator mora biti registriran i imati oznaku koja se odnosi na potrebnu količinu električne energije. Da biste to izračunali, pogledajte naljepnice na rasvjeti, kućanskim aparatima i aparaturi koju namjeravate priključiti.

Ako priključena aparatura crpi više energije nego što je generator proizvodi, može doći do izbacivanja osigurača na generatoru ili oštećenja priključenih aparata.

Ukoliko generator ne proizvodi dovoljno struje za vaše potrebe, isplanirajte u koje ćete vrijeme priključiti pojedine aparate.

Korištenje generatora na siguran način

NIKADA ne koristite pokretni generator u unutrašnjosti kuće. To se odnosi i na garažu, natkriveno parkiralište, podrum, tavan, ili druge zatvorene ili djelomično zatvorene prostore, čak i ukoliko imaju ventilaciju.

Otvaranje prozora i vrata neće spriječiti nakupljanje ugljičnog monoksida u vašem domu.

Osim toga, ne zaboravite generator smjestiti što dalje od otvorenih prozora, vrata ili ventilatora, kroz koje bi ugljični monoksid mogao ući u kuću.

Dobro bi bilo da instalirate baterijski alarmni sustav za ugljični monoksid ili da imate baterijske detektore ugljičnog monoksida koji se mogu uključiti u utičnicu.

Ukoliko ugljični monoksid uđe u kuću i ako počne predstavljati opasnost po zdravlje, alarm će se uključiti i upozoriti vas. Češće provjeravajte baterije i mijenjajte ih kada bude potrebno.

Da biste izbjegli strujni udar

- Generator uvijek mora biti suh i nemojte ga koristiti po kiši ili vlažnim uvjetima.
- Da biste zaštitili generator od vlage, stavite ga na suhu površinu ispod otvorene strukture poput podignute, nategnute cerade koja je pričvršćena na stupove.
- Ukoliko su vam ruke mokre, obrišite ih prije nego što dodirnete generator.

Punjenje generatora

- Uvjerite se da je generator hladan i isključen prije nego što počnete sipati gorivo. Benzin koji se proljeva na vruće dijelove generatora, može se upaliti.
- Uskladištavajte benzin dalje od prostora u kojim živite, u zaključanoj alatnici ili na nekom drugom sigurnom mjestu.
- Ne skladištite gorivo blizu aparata koji sagorijevaju gorivo, npr. (ne postavljajte bojler na zemni plin u garažu).

Korištenje aparata koji su priključeni na generator

- Uključite svaki aparat direktno u generator. Alternativno, koristite čvrst produžni kabl za vanjsku primjenu koji je barem iste snage (u amperima ili vatima) kao i zbroj strujne vrijednosti svih priključenih aparata.
- Pregledajte produžni kabl i ustanovite ima li na njemu bilo kakvih oštećenja i postoje li sva tri kraka, pogotovo uzemljenje.
- **NIKADA** nemojte osiguravati strujni dotok u kuću uključujući generator u zidni utikač, što je inače poznato i kao povratno hranjenje. Ovo je izuzetno opasna praksa, koja predstavlja opasnost od strujnog udara za komunalne djelatnike i susjede koji koriste isti transformator. Na taj način se isto zaobilaze neki ugrađeni kućni sigurnosni mehanizmi.

Savjeti kako izbjeći trovanje ugljičnim monoksidom

- Nikada ne zagrijavajte kuću sa plinskim aparatima ili pećnicom
- Nikada ne koristite roštilj na ugljen, tzv. hibachi, petrolejku ili prenosivu peć za kampiranje u unutrašnjosti prostorije, šatora ili kamp-kućice.
- Nikada ne koristite generator, stroj za pranje pod pritiskom, ili bilo kakvu benzinsku aparaturu u unutrašnjosti podruma, garaže, ili drugog zatvorenog prostora, čak i ukoliko su vrata i prozori otvoreni, osim u slučaju da je aparatura instalirana od strane stručnjaka i ventilirana.
- Održavajte ispušne otvore čistima i uklonite iz njih prljavštinu, pogotovo nakon vjetrovitog vremena, budući da otpad iz zraka može začepiti ventilacijske cijevi.
- Nikada ne palite motorno vozilo, generator, stroj za pranje, ili bilo kakav aparat na gorivo ispred otvorenog prozora, vrata ili ventilacijskog otvora kroz kojeg bi ispušni plinovi mogli ući u zatvoreni prostor.
- Nikad ne ostavljajte vozilo sa upaljenim motorom u zatvorenom ili djelomično zatvorenom prostoru, poput garaže.
- Ukoliko osjetite mučninu, vrtoglavicu ili slabost, brzo izađite na svjež zrak – **bez oklijevanja!**
- Ukoliko sumnjate da ste bili izloženi ugljičnom monoksidu, smjesta zatražite medicinski savjet.

Dodatne informacije

Ako vam je potreban savjet u svezi trovanja ugljičnim monoksidom, porazgovarajte sa svojim liječnikom.

Za dodatne informacije o ugljičnom monoksidu, kontaktirajte Jedinicu za zaštitu zdravlja prirodnog okoliša (Environmental Health Unit) Ministarstva za društvene usluge (Department of Human Services) na broj 1300 761 874.

Za informacije o sigurnosti prilikom rukovanja plinom ili električnom energijom, kontaktirajte poduzeće Energysafe Victoria na broj (03) 9203 9700 ili preko njihove internet stranice: www.esv.vic.gov.au

Za intervenciju u slučaju ispuštanja plina, nazovite 132 771

Ovu brošuru možete skinuti sa Environmental Health Unit internet stranice:

www.health.vic.gov.au/environment/emergency_mgmt/index.htm

Literatura

Preventing Carbon Monoxide Poisoning After an Emergency (2006) (Sprječavanje trovanja ugljičnim monoksidom nakon interventne situacije) Centre for Disease Control & Prevention, Department of Health & Human Services (Centar za kontrolu i prevenciju bolesti, Ministarstvo zdravlja i društvenih usluga).

Informativna brošura o društvenom zdravlju – Safe Use of Generators in Blackouts (2005) (Sigurno korištenje generatora u vrijeme nestanka električne energije) Queensland Health, Vlada Queenslanda